

Gøg og Gokke er bedre

NABOERNE, Danmark 1966. Prod.: Asa Film Studio. Instr.: Bent Christensen. Manus.: Leif Panduro og Bent Christensen. Foto: Henning Bendtsen (CinemaScope). Klipping: Lars Brydesen. Dekor.: Mogens Gylling-Hansen. Musik: Kim Marott og Hans Dal, tilrettelagt af Søren Christensen. Instr.ass.: Finn Henriksen. Prod.leder: Just Betzer. Medv.: Ebbe Rode (Tandlæge Gormsen), Hanne Borchsenius (fru Gormsen), John Price (Fabrikant Sandelund), Grethe Sønck (fru Sandelund), Peter Steen (Ludvig), Elsebeth Reingaard (Nille), Jesper Langberg (Freddy), Tine Schmedes (Rikke), Pouel Kern (Isenkræmmer Krause), Henry Lohmann (Gartner Andersen), Ingrid Langballe (fru Jensen), Karl Stegger (betjent Holm), Svend Bille (bankbestyreren), Stanley Robbison (engländer).

Dansk distrib.: Astra-Film A/S af 19.1.1966. Dansk premiere: 4.3.1966, Imperial. Længde 2690 m (98 min.).

Om *Bent Christensens* og *Leif Panduros* nye film „Naboerne“ er der adskilligt godt at sige, men noget mesterværk er filmen langt fra at være. Den er ganske vist bedre end den langsommelige „Støvsugerbanden“, men ikke så god som „Harry og kammertjeneren“, som dog heller ikke var noget mesterværk. Alligevel vil „Naboerne“ let blive overvurderet.

På forhånd har der hersket en del spænding om filmen. Den er Bent Christensens tilbagevenden til instruktørstolen efter tre års pause, den er den første film, som er produceret på de nye „ASA“-studier efter Bent Christensens og *Sven Grønlykkes* indtog på Asavænget i Lyngby, og den er lavet med en vis sikker smartness, altsammen noget som nok kan befordre en på længere sigt uholdbar vurdering af „Naboerne“.

Men der er meget god mening i denne moderne fabel om menneskets destruktive lyster, som Panduro viser os det i mødet med to stridbare naboer i et fredeligt sommerlandskab. Thi i nabostridighederne skal vi finde kimen til alle krige, mener Panduro, også den store krig, som filmen i virkeligheden handler om.

Et midaldrende fabrikantpar ferierer i sommerlandet side om side med et overfladisk set intellektuelt tandlægepar, og med filmens begyndelse er stridighederne allerede i fuld gang og naboerne godt på vej mod den totale udyddelseskrig. Effektivt hjulpet af stedets lokale isenkræmmer med det tyskklingende navn Krause (Panduro synes i øvrigt at forbinde alt ondt med navnet Krause – og i „Harry og kammertjeneren“ var den egentlige brutalitet repræsenteret med dette navn). Krause leverer „våben“ til naboernes fortsatte stridigheder og sørger hele tiden for fjendtlighedernes fortsatte udvikling.

Med tilladelige digteriske overdrivelser starter filmen på et godt realistisk grundlag, men ret hurtigt glider den over i det fantastiske, uden at forbindelsen til realismen bevares. Og uden at filmen bliver morsommere.

Ca. midtvejs falder filmen helt fra hinanden, og tilbage er en række isolerede numre, som strækkes for langt, og som ofte leder tanken hen på den langt større sikkerhed og konsekvens, hvormed *Gøg* og *Gokke* har demonstreret krigens tåbelighed (først og fremmest i den korte farce „Big Business“, om mislykket juletræhandel).

Gennemført konsekvent er filmen i det hele taget aldrig. Den realistiske lystspiltole, der begyndes med, holdes ikke af Bent Christensen, ej heller farcetonen, og tilløbene til lidt ungdomspoetisk skildring løber ud i sandet. Først og fremmest fordi personkarakteristikken er utilstrækkelig.

Særlig tydeligt fornemmes dette hos *Pouel Kerns* isenkræmmer Krause. Panduro har ikke her evnet at portrættere „våbenhandleren“ med så mange menneskelige detaljer, at vi kan tro på slutscenen, hvor filmen pludselig er tilbage i realismen, og hvor Krause præsenteres som en repræsentant for det nye Tysklands kapitalisme, symboliseret med bowler og sort Mercedes.

Langt bedre skrevet er *John Prices* og *Ebbe Rodes* roller, og begge er de dejligt onde i spillet, mens fruene *Grethe Sønck* og *Hanne Borchsenius* står svagt i billedet.

Også filmens ungdom forekommer udvisket. Kun *Peter Steen* som tandlægesønnen, der ikke vil vide af de voksnes tåbeligheder, er overbevisende. Han rejser bort med *Elsebeth Reingaard*, der moderigtigt præsenteres med store og meget runde øjne, men hvis præstation i øvrigt er elskværdigt intetsigende. Ligeså *Jesper Langbergs* og *Tine Schmedes'* præstationer.

Per Calum.